משמשין ממשמשין גמרינן. ו) מיהו מת מצוה גופיה יליפין מעגלה ערופה כדלקמן בפ"ב דמסכת ע"ג (לקמן דף כט: ושם) וה"ת ועוזו של מת מי גרע מתכריכין דלמטרי בהעוד והרוטב ליה בסמ' ע"ג (לקמן דף נ:) דתניא לפי שהיו מקדשין את כל המקומות[ח] בכליה שנשתמשו בהן לע"ז הכתוב מדבר דלאו מקומות ממש לף מיתסרי (מולין דף קכב.) דכר תורה עור לפש טהור ומפני מה אמרו טמא מפני שלף יעשה פלש מעור מדעו ואמו שהיתין לחמור שלמא ליכא מיסורא דלוריית ומפרש ר"ת דלמ"ג לחסור מדאורייתא הולכו לגזור טומאה משום דחמירא להו לאיסורי טומאה מאיסורא דלשלמן נשוף כילד זולין (פסחים דף פה.) הפיגול והנותר מטמאין את הידים משום חשדי כהונה ומשום עגלי כהונה מע"ג דשלמו הכי איכא למאן דשל דאמר תוחיר[ט]: **נתנו לספר.** תימה תקשה נמי לגבי דנקט התורג למשמע שגל ייחד לף והמ"ל הכא דלמיתא שיעור מעשה להש אין כלי עולה מטומאתו שגל בשיעור מעשה וכן ההיא דנפש שנגעו לשם מי והוסיף בו דיעוש שחד לשם מת משמע דיחוד גלא הוסיף לף מהי מדפרין מיניה לרבא ולגבי ניחא וכן מדנקט כיש שעשאו להניח תפילין ולף נקט יחדו וכופא שאור שייחדה ליציבה דפ' שלו עוברין (שם דף מה: ושם) וסדין שעשאו וילון להקומץ רבה (מנחות דף כל: ושם) הלך נמי דלמיתא שיעור מעשה מיהו קשה דל"ל גלא נתנו לספר נמי טהור מן המדרש ב] מי אילא שיעור מעשה ומהניא להיו אבין ואמו מזרקין בו כלים משמע דבזריקה בעלמא גלא שום מעשה מהני לאבי ול"ל לייחוד דייבור בעלמא לף מהני גלף מ"ל נטלו ואמר זה יהיה למת ולספר והא דנקט האורג שלו דוקא גלף משום רבותא דרבא לחפ"ה שרי: **מותר** המת ליורשיו. תימה מי נגעו מעות טווי למריג מי מילא למ"ד ומי נגעו בגדים בגדיש היל יעשה דימום לקברו הא מי לפשר לקנותו לחסור דהנאה כי ההיא מילטא דמילתא דלפרסוה אמיתא בפ' שלמנה בימות (דף סו:) וי"ל דפרסוהו שאני מ"ל מעות עדיפי מטווי למריגה משום דמזו למיקני בהו כל מילי:

מע"פ

משמשין ממשמשין גמרינן לאפוקי עגלה ערופה דהיא גופה קדושה ואביי מ"ט לא גמר מעבודת כוכבים אמר לך מידי דאורחיה גמרינן לאפוקי עבודת כוכבים דלאו אורחא: (סימן כפ"ה נפשי"ה דחציב"א נכים"א דאומנ"א) מיתיבי [ט]אפפה שהוא טמא מדרש ונתנתו לספר טהור מן המדרש אבל טמא [י](מגע מדרש) אימא [כ]נתנתו וכרכתו למה לי נתנתו וכרכתו כדרב חסדא דאמר רב חסדא [ל]האי [מ]סודרא דאומניה למיצר ביה תפילין וצר ביה תפילין אסור למיצר ביה פשיטי אומנייה ולא צר ביה צר ביה ולא אומנייה שרי למיצר ביה פשיטי ולאביי דאמר [נ]הזמנה מילתא היא אומנייה אע"ג דלא צר ביה צר ביה אי אומנייה אין אי לא אומנייה לא ת"ש [ס]נפש שבנאו לשם חי מותר בהנאה הוסיף בו דימום אחד לשם מת אסור בהנאה הכא במאי עסקינן [ע]דרמא ביה מת אי הכי מאי איריא הוסיף כי לא הוסיף נמי לא צריכא [פ]אע"ג דפנייה אמר רפרם בר פפא אמר רב חסדא [צ]אם היה מכירו חולצו ומותר [ק]ת"ש החוצב קבר לאביו והלך וקברו בקבר אחר הרי זה לא יקבר בו עולמית התם משום כבוד אביו הכי נמי מסתברא דקתני סיפא רבן שמעון בן גמליאל אומר אף החוצב אבנים לאביו והלך וקברו במקום אחר הרי זה לא יקבר בהן עולמית אי אמרת בשלמא משום כבוד אביו שפיר אלא אי אמרת משום הזמנה [ר]טווי לאריגה מי איכא למאן דאמר ת"ש קבר [ש]חדש מותר בהנאה הטיל בו נפל אסור בהנאה הטיל אין לא הטיל לא ה"ה דאע"ג דלא הטיל ולאפוקי מדרבן שמעון בן גמליאל דאמר [ת]אין לנפלים תפיסת הקבר קמ"ל ת"ש [א]מותר המתים למתים מותר המת ליורשיו הכא במאי עסקינן שגבו מחיים הא לא תני הכי דתנן [ב] [ג]מותר המתים למתים מותר המת ליורשיו ותני עלה כיצד גבו למתים סתם זהו מותר המתים למתים גבו למת זה זהו מותר המת ליורשיו ולימעמיך אימא סיפא [ד]ר"מ אומר לא יגע בהן עד שיבא אליהו [ה]ר' נתן אומר יעשנו דימום על קברו או זילוף לפני מטתו רבא מתרץ לה אביי מתרץ לטעמיה ורבא מתרץ לטעמיה אביי מתרץ לטעמיה דכ"ע הזמנה מילתא היא ת"ק סבר דחזי ליה תפים דלא חזי ליה לא תפים ור"מ מספקא ליה אי תפים אי לא תפים הלכך לא יגע בהן עד שיבא אליהו ור' נתן פשיטא ליה דודאי תפים הלכך יעשה דימום על קברו ורבא מתרץ לטעמיה לכ"ע הזמנה לאו מילתא היא תנא קמא סבר כי בזו ליה אחולי מחיל זילותיה גבי יורשין ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא מחיל הלכך לא יגע בהן כו' ורבי נתן פשיטא ליה דלא מחיל הלכך יעשה דימום על קברו או זילוף לפני מטתו ת"ש [ו]היו אביו ואמו מזרקין בו כלים מצוה על האחרים להצילן התם

משמשין ממשמשין גמרינן. ו) מיהו מת מצוה גופיה יליפין מעגלה ערופה כדלקמן בפ"ב דמסכת ע"ג (לקמן דף כט: ושם) וה"ת ועוזו של מת מי גרע מתכריכין דלמטרי בהעוד והרוטב ליה בסמ' ע"ג (לקמן דף נ:) דתניא לפי שהיו מקדשין את כל המקומות[ח] בכליה שנשתמשו בהן לע"ז הכתוב מדבר דלאו מקומות ממש לף מיתסרי (מולין דף קכב.) דכר תורה עור לפש טהור ומפני מה אמרו טמא מפני שלף יעשה פלש מעור מדעו ואמו שהיתין לחמור שלמא ליכא מיסורא דלוריית ומפרש ר"ת דלמ"ג לחסור מדאורייתא הולכו לגזור טומאה משום דחמירא להו לאיסורי טומאה מאיסורא דלשלמן נשוף כילד זולין (פסחים דף פה.) הפיגול והנותר מטמאין את הידים משום חשדי כהונה ומשום עגלי כהונה מע"ג דשלמו הכי איכא למאן דשל דאמר (לקמן דף נ:) דתניא לפי שהיו מקדשין את כל המקומות[ח] בכליה שנשתמשו בהן לע"ז הכתוב מדבר דלאו מקומות ממש לף מיתסרי (מולין דף קכב.) דכר תורה עור לפש טהור ומפני מה אמרו טמא מפני שלף יעשה פלש מעור מדעו ואמו שהיתין לחמור שלמא ליכא מיסורא דלוריית ומפרש ר"ת דלמ"ג לחסור מדאורייתא הולכו לגזור טומאה משום דחמירא להו לאיסורי טומאה מאיסורא דלשלמן נשוף כילד זולין (פסחים דף פה.) הפיגול והנותר מטמאין את הידים משום חשדי כהונה ומשום עגלי כהונה מע"ג דשלמו הכי איכא למאן דשל דאמר (לקמן דף נ:) דתניא לפי שהיו מקדשין את כל המקומות[ח] בכליה שנשתמשו בהן לע"ז הכתוב מדבר דלאו מקומות ממש לף מיתסרי (מולין דף קכב.) דכר תורה עור לפש טהור ומפני מה אמרו טמא מפני שלף יעשה פלש מעור מדעו ואמו שהיתין לחמור שלמא ליכא מיסורא דלוריית ומפרש ר"ת דלמ"ג לחסור מדאורייתא הולכו לגזור טומאה משום דחמירא להו לאיסורי טומאה מאיסורא דלשלמן נשוף כילד זולין (פסחים דף פה.) הפיגול והנותר מטמאין את הידים משום חשדי כהונה ומשום עגלי כהונה מע"ג דשלמו הכי איכא למאן דשל דאמר (לקמן דף נ:) דתניא לפי שהיו מקדשין את כל המקומות[ח] בכליה שנשתמשו בהן לע"ז הכתוב מדבר דלאו מקומות ממש לף מיתסרי (מולין דף קכב.) דכר תורה עור לפש טהור ומפני מה אמרו טמא

משמשין ממשמשין גמרינן. ו) מיהו מת מצוה גופיה יליפין מעגלה ערופה כדלקמן בפ"ב דמסכת ע"ג (לקמן דף כט: ושם) וה"ת ועוזו של מת מי גרע מתכריכין דלמטרי בהעוד והרוטב ליה בסמ' ע"ג (לקמן דף נ:) דתניא לפי שהיו מקדשין את כל המקומות[ח] בכליה שנשתמשו בהן לע"ז הכתוב מדבר דלאו מקומות ממש לף מיתסרי (מולין דף קכב.) דכר תורה עור לפש טהור ומפני מה אמרו טמא

ו) כלים פכ"ח מ"ה ע"ש, ז) [במשנה שאת טמא מת ועי"ש פי' הברטנורא], ח) [תוס' ד"ה ומקדשין], ט) [לעיל מז: ושם], י) [לעיל מז:], כ) [מנחות ל:], ל) [תוספתא פ"ב], מ) [תוספתא שלהלן פט"ו], נ) [שקלים פ"ג ומ"ה], ס) [שם], ע) [תוספ' שקלים פ"ב ומ"ה], פ) [שם], צ) [תוספ' שקלים פ"ב], ק) [ועי' תוס' מולין קכב. ד"ה עוזות וכו'], ר) [ועי' תוס' מולין קכב. ד"ה עוזות וכו'], ש) [ע"ל ומצורע], ת) [ע"ל ומצורע], א) [שקלים פ"ב], ב) [ע"ל ומצורע], ג) [ע"ל ומצורע], ד) [שקלים פ"ב], ה) [שם], ו) [שם], ז) [שקלים פ"ב], ח) [שם], ט) [ע"ל ומצורע], י) [שקלים פ"ב], כ) [שם], ל) [שקלים פ"ב], מ) [שם], נ) [שם], ס) [שם], ע) [ע"ל ומצורע], פ) [ע"ל ומצורע], צ) [ע"ל ומצורע], ק) [ע"ל ומצורע], ר) [ע"ל ומצורע], ש) [ע"ל ומצורע], ת) [ע"ל ומצורע], א) [ע"ל ומצורע], ב) [ע"ל ומצורע], ג) [ע"ל ומצורע], ד) [ע"ל ומצורע], ה) [ע"ל ומצורע], ו) [ע"ל ומצורע], ז) [ע"ל ומצורע], ח) [ע"ל ומצורע], ט) [ע"ל ומצורע], י) [ע"ל ומצורע], כ) [ע"ל ומצורע], ל) [ע"ל ומצורע], מ) [ע"ל ומצורע], נ) [ע"ל ומצורע], ס) [ע"ל ומצורע], ע) [ע"ל ומצורע], פ) [ע"ל ומצורע], צ) [ע"ל ומצורע], ק) [ע"ל ומצורע], ר) [ע"ל ומצורע], ש) [ע"ל ומצורע], ת) [ע"ל ומצורע]

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה מידי דתורמיה וכו' וכלכך לף מתסרי תשמיש דידה כהנאה לף וכו' ומתק מלא לף: **ב]** תוס' ד"ה נתנו וכו' גלא נתנתו לספר נמי טהור מן המדרש. ג"כ ע"ש שבת לף נא ע"ב תוס' ד"ה מה בד"ה ס"ש תע"פ וכו' מה שכתבו שם ודוק היטב:

מוסף רש"י

ולאביי כו' אי לא אזמניה לא. קדים ומרי למילר ביה (ברכות כג:). **החוצב קבר לאביו.** משמע, לף יקבר בו הבן עולמית, לכיון דהזמן למת מתקבר בכל הנאה, וקס"ד הס"ס נמי אם תלוי נשים למת (לעיל מז:). **קבר חדש.** ולף למת החזן גלא מלטו סתם ולכסומת לו מת יקברנו בו (שם).

רבינו חננאל

גמר שם שם מע"ז שנאמר אשר עבדו שם הגרים מה ע"ז בהזמנה לא מיתסר עד שתיעבד אף מת כך ומותבינן עליה דרבא הא דתנן במס' כלים פרק כ"ח כפה שטמא מדרס ונתנתו על הספר טהור מן המדרס אבל טמא טמא מת ותנן במס' זבים פ"ד אמר ר' יהושע נדה שישבה עם הטהורה במטה כיפה שבראשה טמאה מדרס ישבה בספינה כלים שבראש הנס שבספינה טמאים מדרס ש"מ הזמנה מילתא היא ופריך נתנתו וכרכתו על הספר כלומר צריך הזמנה ומעשה לפיכך נתנתו היא הזמנה וכרכתו כדר' חסדא דאמר סודר דאומניה למיצר ביה תפילין וצר בי' תפילין אסור למיצר ביה זוזי אומניה ולא צר ביה צר ביה ולא אומניה שרי למיצר ביה זוזי חסדא סבר בעי' הזמנה ומעשה

רבינו חננאל (המשך)

תרוייהו אבל הא בלא הא לא מהני. במנחות פ"ג הקשו מהא דתנן במס' כלים פרק כ"ז סדין שהוא טמא מדרס ועשאו וילון טהור מן המדרס אבל טמא מגע מדרס אמר ר' יוסי וכי באיזה מדרס נגע זה אלא אם נגע בו זב טמא מגע זב ושקלו וטרו ואמרי אלא מסיפא מדדה ר' יוסי בב' סדינין המקופלין ומונחין זע"ז וישב הזב עליהן העליון טמא מדרס והתחתון טמא מדרס ומגע מדרס ש"מ כלי שאינו לא משכב ולא מושב ודרס עליו הזב טמא מדרס והיא טומאה (קלה) [חמורה] פי' טמא מדרס ומגע מדרס שאם היה סדין טמא מדרס ומגע מדרס ועשאו וילון טהור מן המדרס ונשארה טומאת מגע מדרס שנגעה בו: והא דאמר רב פפא אם היה מכירו להחוא דימוס דאוסיפה לשם מת חולצו ומותר אותו נפש שבנאו לשם חי פשוט הוא: והא דאמר רשב"ג אף החוצב אבנים לקבר אביו וקברו במקום אחר לא יקבר בו עולמית. פריך רבא התם לאו משום דהזמנה מילתא היא אלא משום כבוד אביו ת"ש מותר המתים למתים מותר המת ליורשיו כיצד גבו למת סתם זהו מותר המתים למתים גבו למת זה זהו מותר המת ליורשיו ר"מ אומר לא יגע בהן עד שיבא אליהו ר' נתן אומר יעשה דימוס על קברו או זילוף לפני מטתו רבא מתרץ לה כולה לטעמיה ואמר כולי עלמא הזמנה לאו מילתא היא תנא קמא סבר זה המת זכה בהו בכולהו וכי מבזי ליה יורשין ומשייריה מידי מהני זוזי דגבו להו לתכריכין מחיל זילותא לגבייהו לפיכך אמר מותר המת ליורשיו ור"מ מספקא ליה אי מחיל אי לא מחיל לפיכך תני לא יגע בהן ר' נתן פשיטא ליה דלא